

Elevundersøkelsen 2021 - Hovedrapporten

Nedgang på samtlige læringsmiljøindekser for elever på 7. trinn

RAPPORT | SIST ENDRET: 22.06.2022

Tittel:

Elevundersøkelsen 2021. Analyse av Elevundersøkelsen skoleåret 2021/22

Rapporten:

[Last ned rapporten \(PDF\)](#)

Forfatter:

Christian Wendelborg og Ida Utmo

ISBN:

978-82-7570-683-4 (Nettutgave)

Utgiver:

NTNU Samfunnsforskning

År:

2022

Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen gjennomføres årlig. Svarene elevene gir, analyseres i flere ulike rapporter hvert år.

[Her finner du en oversikt over disse rapportene](#)

Hovedfunn

- Elevene skårer jevnt over høyt på de fleste læringsmiljøindeksene.
- For 7. trinn er det en reduksjon av samtlige læringsmiljøindekser.
- Arbeid med skoleledelse og felles regler har betydning for godt læringsmiljø og motivasjon.
- Felles regler og lærertetthet har klar innvirkning på forekomst av mobbing.

Elevene skårer jevnt over høyt på de fleste av læringsmiljøindeksene

Elevene opplever særlig at læringsmiljøet er preget av trivsel, støtte fra lærer, at de får faglige utfordringer, at foreldre støtter opp om skolen, og at de voksne er samkjørte i reaksjoner på brudd på ordensreglene.

De læringsmiljøindeksene elevene skårer dårligst på er motivasjon og vurdering for læring.

For 7. trinn er det en reduksjon av samtlige læringsmiljøindekser

Selv om de fleste elever skårer høyt på læringsmiljøindeksene, er det for elever på 7. trinn en nedgang på samtlige læringsmiljøindekser fra 2020 til 2021. Det er særlig synlig for motivasjon. Dette kan ses på som del av nedadgående trend når man ser resultatene over tid.

Forskerne har ikke sett den samme trenden for 10. trinn og vg1. Det er ved disse tre trinnene at det er obligatorisk for skolene å gjennomføre Elevundersøkelsen hver høst.

Arbeid med skoleledelse og felles regler har betydning for godt læringsmiljø og motivasjon

Analysene i denne rapporten bekrefter at et godt læringsmiljø har positiv innvirkning på mestring og motivasjon. Elevenes opplevelse av støtte hjemmefra har en direkte positiv innvirkning på deres opplevelse av læringsmiljøet og deres mestring og motivasjon. I dette ligger en kime til sosial ulikhet. Elever som mangler tilstrekkelig støtte hjemmefra, kan skåre lavere på læringsmiljøindeksene.

Videre viser analysene at arbeid med skoleledelse og felles regler kan ha positive virkninger på både lærer–elevrelasjoner, læringskultur og ikke minst motivasjon. Resultatene viser også at en må arbeide ulikt på skole- og elevnivå for å øke elevenes motivasjon og mestring. På elevnivå må det arbeides mot å bedre relasjonen mellom elever og lærer, mens på det på skolenivå må arbeides med skoleledelse, rutiner og drives et kontinuerlig arbeid med læringsmiljøet.

Felles regler og lærertetthet har klar innvirkning på skolenes håndtering av mobbing

På de skolene hvor elevene opplever at de har klare retningslinjer for hvordan en skal ha det sammen, opplever de også at skolen tar tak i mobbing og prøver å gjøre noe med det. God voksentetthet vil også være avgjørende for å oppdage mobbing og sette i verk tiltak.

Det er ulike måter å forstå og definere mobbing på. Dette har betydning for hvordan en setter inn tiltak.

UNESCO og World Anti-Bullying Forum definerer mobbing som noe som skjer i en sosial kontekst, der voksne og skolen er ansvarlige for at de lar ubalanse i relasjoner og mobbeadferd oppstå. Resultatene i denne rapporten indikerer at tiltak mot mobbing ofte bør rettes mot skolen som helhet, og ikke bare mot elever som er involvert i mobbing.

Dette er Elevundersøkelsen

- En nettbasert spørreundersøkelse hvor elever fra 5. trinn til ut videregående skole får si sin mening om forhold som er viktige for læring og trivsel i skolen.
- Obligatorisk for 7. trinn, 10. trinn og vg1. Frivillig å delta for øvrige trinn fra og med 5. trinn.
- Gir lærere og rektorer informasjon om hvordan elevene opplever skolehverdagen, slik at skolen kan følge opp med riktige tiltak.
- 442 542 svarte på undersøkelsen høsten 2021.
- Utdanningsdirektoratet er ansvarlig for gjennomføringen av undersøkelsen, mens NTNU Samfunnsforskning er ansvarlig for analysene og rapporteringen.

Om denne rapporten

Dette er den årlige kvantitative analysen av resultatene fra den obligatoriske høstgjennomføringen Elevundersøkelsen. I denne rapporten analyseres alle læringsmiljøindeksene/indikatorerne og enkeltspørsmål for alle trinn fra 5. trinn til vg3. For 7. trinn, 10. trinn og vg1, hvor det er obligatorisk å gjennomføre høstundersøkelsen, analyseres læringsmiljøindeksene over tid.

For alle trinn gir forskerne en deskriptiv analyse av elevens svar, som ses opp mot bakgrunnsvariabler som trinn, skoleslag, utdanningsprogram, kjønn, andel minoritetsspråklige elever på skolen, skolestørrelse og lærertetthet, kommunestørrelse og utdanningsnivå i kommunen. Rapporten ser også på sammenhenger mellom et godt læringsmiljø og mestring og motivasjon. Årets rapport har også et kapittel som diskuterer ulike definisjoner av mobbing og hvordan fenomenet forstås, og hvilke konsekvenser det har for tiltak.

Vi har tidligere i år publisert [rapporten Mobbing og arbeidsro](#). I løpet av høsten vil vi publisere en kvalitativ analyse som i år vil handle om hvordan koronapandemien har påvirket elevens læringsmiljø. Det vil også publiseres egne rapporter for Lærer -, Foreldre i skole og Voksenopplæringsundersøkelsen.

